

CERNIK, dvorac

cilindrične kule na uglovima i unutrašnjim dvorištem, pregrađen je u dvorac u XVII. st. (nad baroknim portalom grb obitelji Marković). Od 1917. dvorac je u posjedu A. Kulmera. Pred dvorcem je turska česma. — Barokni franjevački samostan, tlocrtno zatvoren četverokut s trijemovima (zagrađenim), podignut je oko 1730. U juž. krilu je barokni portal. Intarzirana vrata i stolovi u blagovaonici su iz god. 1734, a tu se nalazi i više slika iz XVIII. st. U klausturu tur. nišan i nadgrobni spomenik plemića iz 1403 (donesen iz Baničevca). Kraj samostana je barokna jednobrodna crkva Sv. Petra s prostranom lađom. Njezino je visoko pročelje s portalom raščlanjeno pilastrima i nišama s baroknom plastikom. Na vrhu zabata je osebujna vjetrenica sa Sv. Florijanom od kovana željeza. U unutrašnjosti se ističu barokni oltari s tordiranim stupovima i crkv. posude iz XVIII. st. LIT.: A. Kulmer, Grad Cernik, Nova Gradiška 1932. — Umjetnost XVIII st. u Slavoniji (katalog), Osijek 1971. — J. Jančula, Franjevci u Cerniku, Slavonska Požega 1980. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok. A. Ht.

CEROVAČKA DONJA SPILJA, dio kompleksa od nekoliko kraških, međusobno povezanih spilja nedaleko od Gračaca u Lici; tu je pronađena japodska naseobina, vjerojatno pastirsko prebivalište. Kraj ognjišta i na ulazu u pećinu iskopani su brojni predmeti (šila, igle i sl.) te fragmenti i cijele keramičke posude, koji su po oblicima i ornamentici (kanelure) srodni istodobnoj keramici Z i sr. Bosne, a pripadaju starijem željeznom dobu. LIT.: R. Drechsler-Bižić, Cerovačka donja spilja, VjAM, 1970. R. D. B.

CEROVLJE, selo u sr. Istri. Jednobrodna kasnogotička crkva Sv. Trojstva iz prve pol. XV. st. ima triosminski zaključeno svetište, koje je u prvom jarmu nadstvođeno zvjezdolikim, a u drugom jarmu križnim svodom. Prema glag. natpisu, lađa je 1588. bila produljena a na pročelju joj je prizidan trijem. U svetištu su gotičke freske tal. smjera iz prve pol. XV. st. U župnoj crkvi je pozlaćeni kasnogotički kalež iz XVI. st. (iz sela Previž). B. F.

CERTISSA → ŠTRBINCI

CESARGRAD, ruševine utvrđenoga grada u Zagorju. Uska dolina rijeke Sutle između Kumrovca i Klanjca bila je u sr. vijeku utvrđena na štajerskoj strani Kunšpergom, a na hrvatskoj Cesargradom, podignutim na strmu brdu. Grad se prvi put spominje 1399, kada ga kralj Žigmund daruje Hermanu Celjskome. Stradao je za seljačke bune 1573, a napušten je nakon što je 1603. vlasnik Toma Erdődy podigao Nove dvore kraj Klanjca.

CEROVAČKA DONJA SPILJA, keramičke posude

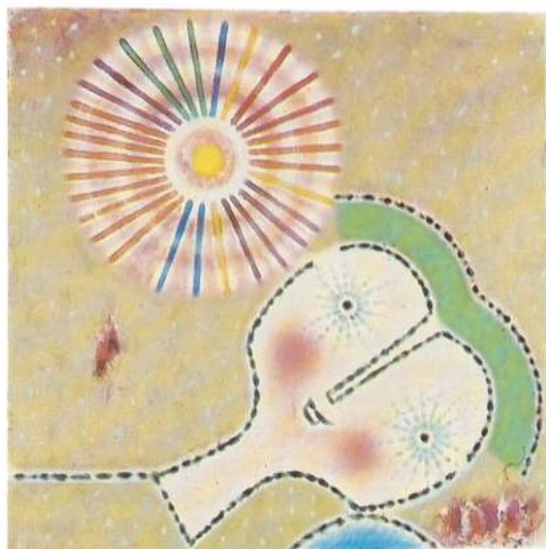
Najstariji dio grada bio je izgrađen u obliku nepravilnoga polukruga, bez branič-kule, ali s naknadno izgrađenim, izvanredno debelim zidovima (više od 6 m). Na arhitekturi su očuvani kasnogotički detalji.

LIT.: G. Szabo, SG.

A. Ht.

CETIN, Anton, slikar (Bojana kraj Čazme, 18. IX. 1936). Završio je Akademiju u Zagrebu 1964 (A. Kinert, M. Detoni). God. 1966–68. živi u Parizu, od 1968. u Torontu. Slika figuralne kompozicije s geometrijskim elementima u kozmičkomu prostoru (*Slavljenje svemira*, 1976). Osnovni mu je motiv stilizirani ženski lik linearno konstruiran zvučnom bojom (*Eva u crvenom sa svojim duhovnim simbolom*, 1977; *Od mogega dragana cvijet*, 1979). Izdao je mape grafika *Eva i mjesec* (1975), *Serijs o Evi* (1977, 1981) i *America Croatian America* (sa S. Šešeljem, 1988). Samostalno je izlagao u Parizu (1968), Torontu (1969, 1974, 1986, 1987), Tokiju (1974, 1982, 1991), Los Angelesu (1977, 1979), Hamiltonu (1978), Mexico Cityju (1979, 1993), New Yorku (1980, 1982), Bogoti (1981), u Mannheimu (1981), Zagrebu (1986, 1988), Hamburgu (1990), Stuttgartu (1992), Hong Kongu i Mexico Cityju (1993).

LIT.: P. Duval, Anton Cetin's evolution as an artist (katalog), Toronto 1976. — G. McLennan, The Art of Anton Cetin, Art Magazine (Toronto), 1978, 37. — D. Burnett, Cetin, Toronto 1986. — T. Ladan, Proslav (katalog), Zagreb 1988. — F. Grierhaas, My Muse: Eve, Journal of the Print World (Meredith), 1992, 3. — V. Ram, Gallery 7's Croatian Connection, Window (Hong Kong) 1993, 2. — A. Paterson, All about Eve, Dimensions (Hong Kong), 1993, 76. Ž. Sa.

A. CETIN.
Eva u crvenom
sa svojim
duhovnim
simbolom

CETINA, selo na izvoru istoimene rijeke. Ranije se na tom mjestu nalazila stara Vrljica (Vrhlika), koju su žitelji napustili bježeći pred Turcima i naselili se pod nedalekom utvrdom Prozor, udarivši tako temelj današnjoj Vrljici, na koju su prenijeli ime svoga starog naselja. Život na području Cetine započeo je u mlađe kameno doba. U cetinskim su tumulima prvi put na području sr. Dalmacije otkriveni grobovi koji se sa sigurnošću mogu pripisati Delmatima. U dva tumula pronađeni su i starohrv. grobovi. — Na području sela nalaze se ruševine starohrv. crkve Sv. Spasa, jednog od najstarijih i najbolje očuvanih spomenika našeg ranosrednjovj. sakralnoga graditeljstva. To je jednobrodna građevina s troapsidalnim svetištem u obliku trolista i masivnim zvonikom na pročelju. Masivne zidove crkve izvana raščlanjuju obli potpornji, dok su im unutarnje plohe raščlanjene lezenama. Trikonhalni oblik svetišta, oblikovanje otvora i način gradnje

CETINA, tlocrt crkve Sv. Spasa

